

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se returnează.
INERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armăturile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Duke Nachf.
Max. Augenföld & Emerich Lesner,
Mainrich Schalek, Rudolf Rosse,
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
ziș garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
veză 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Tergul Inului Nr. 30, eteag
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în osă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și insertiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 8.

Brașov, Joi 13 (25) Ianuarie.

1900.

Ceva despre împăcare.

Când, după toate cele ce s'au petrecut și se petrec în Austria, se vorbește acolo de o înțelegere și împăcare între popore, pentru realizarea căreia întrevine domnitorul însuși și consilierii săi dela cârmă, acesta are un înțeles și un temei. Când însă în jurstările miserabile politice, ce domnesc ađi în Ungaria, se vorbește aici de o împăcare între elementul dela putere și poporele asuprite, când se pledază într'o parte a presei guvernamentale de aici pentru o politică de împăcare, acesta te face cel mult a suride cu compătimire, vedând cum o cauză așa de mare și sfântă, dela care atârnă pacea, tăria, ba chiar existența statului, se ia îndeșert și se espune ridicolului. Orî doră nu este ridicol a-se vorbi de o împăcare, când niciodată de când există aceste țări, nu a avut mai puțin temei real ca tocmai în momentele de față?

Și totuși un diar guvernamental unguresc scris în limba germană, care vré se trecă de mai serios și mai conciliant în raporturile cu naționalitățile nemaghiare, a scris înainte cu câte-va zile, cu multă însuflețire, despre „ideia împăcării.“ El vorba de organul apponyist „Budapester Tageblatt.“ Ocaziune de a scrie i-a oferit un prând mare dat de episcopul Aradului Iosif Goldiș, la anul nou, la care prând fiind invitați și mai mulți notabili maghiari, a răsunit la toasturi éráși córda împăcării. S'a mai raportat tot înfoile unguresci, că cu ocaziunea acesta, episcopul Goldiș și noul protosincol Mangra și-au făcut unul altuia complimente.

Cum va fi fost, cum nu, destul că „Budapester Tageblatt“ luând ca basă acest nou „eveniment“ a anunțat în fruntea numărului său dela 15 a lunei curente cu bucuriă, că „buna idee“ a împăcării nu s'a pierdut, căci „locuitorii comitatelor Arad și Bihor au revenit la ea“. Simțând însă, că trebuie să motiveze cu ceva această afirmare, adauge: „De fapt despre atacurile vehemente în contra Românilor Ungariei, cari, durere, în anii de mai înainte se iveau prea des și produceau amărăciune, nu se mai aude, din contră se pledază pentru politica de împăcare și în astfel de cercuri, cari până acuma au voit să-și facă un merit din neimpăcarea lor.“

E curios, că un organ ca cel amintit, care pretinde a fi bine informat despre mersul lucrurilor din țară, nu scie nici măcar atât, cât s'a constatat din vecinî de cătră colegii săi dela „Budapesti Hirlap“ despre amărăciunea cea mare, ce au produs-o tocmai de curând în sinul Românilor atacurile insolente dela Alba Iulia.

Dér abstrăgând chiar dela acest incident revoltător, care și-a aflat un ecou până și în delegațiunî, ore nu sunt pline colonele foilor maghiare de necurmatele atacuri și atîțări în contra Românilor? Cum vine

dér „Budapester Tageblatt“ să afirmă, că nu se mai aude nimic despre atacurile vehemente în contra Românilor? Nu cum-va cele ce se discută acum în ancheta pentru colonisării, sunt numai nisce sincere doveđi de amicitia și simpatia pentru poporul român?

Dér fôiei unguresci 'i trebuia un nou argument, pentru-ca să-și pôtă continua cunoscuta ei politică de împăcare. Ce valoare pôte avé însă un argument ca cel basat éráși pe stereotipa risipă de frase amăgitore, ce se face între pocale la prândurile internaționale date de episcopul Aradului?

Fôia opponyistă se mai folosește de ocaziune, ca să arate cât de tristă este esperiența, ce se face acum cu politica de naționalitate din Austria și cât de mult ar trebu politicianii cumiți din Ungaria să caute a evita chaosul, ce s'a produs în statul vecin și să nисуэсă, ca toți cetățenii Ungariei uniți între sine să aspire numai la unul și același scop.

Frumose speranțe! Dér se va vedé tocmai atunci, când în fața schimbărilor însemnate, ce se pot produce în Austria statul ungar va trebui să se presente strins unit și consolidat înăuntru, că n'au fost, decât numai nisce deșerte iluziuni.

Se va mai vedé în curând, că „chaosul“ din Austria, n'a fost decât un proces interior, ce trebuia să premérgă însănătoșării, pe când liniștea și unitatea de procedere aparentă din Ungaria, a fost numai o amortelă a organismului slăbit prin împiedecarea unei sănătoșe circulațiunii a sângelui.

Italia și România. D-l general Pelloux, primul ministru al Italiei, a adresat d-lui G. Boerescu, președintele Senatului, următorea telegramă, ca răspuns la telegrama de mulțămire trimisă de Senatul român cu ocaziunea frumoșei primiri făcută Românilor la Roma:

*Escelenței Sale Domnului președinte al
Senatului României
Bucuresci.*

Manifestațiunile de înaltă cordialitate, al căror obiect a fost deputațiunea română în momentul, când ea depunea o corônă comemorativă la piciorle colonei lui Traian, nu au fost, decât espresiunea reînnoită a simțimentului frățesc, care unesc cele două țări ale noastre.

Sunt fericit de-a asta, că aceste mărturisiri au găsit un ecou simpatice în Senatul român și mulțumesc Escelenței Voștre, că a bine-voit a mi-le împărțiși.

Vé rog tot de-odată a primi asigurarea înaltei mele considerațiunii și cele mai călduroșe urări.

Pelloux.

Partidele germane și noul guvern Koerber. Din Viena se anunță, că apelul, ce l'a făcut guvernul Koerber la toate partidele punându-le în vedere o apropiată conferență de împăcare, a format alaltăeri și Duminică obiect de discusiune și cumpănire în cluburile partidelor germane din opoziția. Președinții cluburilor germane au ținut o conferență în Viena în care s'a enunțat, că nutresc bune porniri față de ministeriu și sunt înduplecați a participa la

conferența de împăcare. La această enunțaiune s'a alaturat alaltăeri și partida germană progresistă, din contră însă partida populară germană a declarat tot alaltăeri, că nu are încredere în guvern, deore-ce în acesta se află și membri, cari în cabinetul precedent au aprobat aplicarea §-lui 14. Participarea la conferență a făcut'o dependentă partida dela aceea, ca guvernul să dea garanții, că va restabili cât mai curând starea constituțională și că va convoca parlamentul.

În urma acestei decisiuni între guvern și fruntașii partidei populare germane au fost alaltăeri consultări, ai căror rezultat este, că partida și-a schimbat decisiunea și a declarat, că n'are nici o cauză de a zădărnici acțiunea de împăcare a guvernului.

Se crede, că conferența de împăcare va fi convocată pe la începutul lui Februarie, ér „Reichsrath“-ul se va întruni prin 20 Februarie.

Șvabii din Bănat și „B. Hirlap“.

În zilele din urmă a apărut în „Budap. Hirlap“ un articol fulminant asupra foilor germane din Bănat, care în modul obicinuit a atîțat contra lor din cauza pretinselor lor „nisiuințe de germanizare“. Li-se impută acestor foi ale Șvabilor din Bănat, că agită ideile de „mare Germaniă“. De fapt ele nu fac, decât a îmbărbăta pe conaționalii lor Șvabi, ca să-și apere dreptul de limbă și să rămână credincioși limbei și naționalității germane. Mult a supérat pe șovinistii dela „B. Hirl.“, că de pildă fôia din Chichinda-mare publică poesii germane cu titlul „fii Germani!“

Acésta și altele de aceste au fost de ajuns, ca „Bud. Hirlap“ să strige după procurorî, căci patria e în pericol, deorece foile din cestiune propagă acum naționalismul german între Șvabii, cari erau pe cale de a se maghiarisa cu totul.

„Grosskikindaer Zeitung“ răspundând la atacurile și amenințările bădărane ale lui „Budapesti Hirlap“, scrie între altele:

„...Noi nu facem, decât a apăra drepturile garantate prin lege ale poporului nostru, pe care adversarii voesc a ni-le escamota.

„Noi nu voim să germanisăm nici un Maghiar, nici un Sărb, nici un Român: această este și cu neputința... Voim numai, ca și copiii noștri să scie încă, că sunt cetățenii germani ai statului ungar ș. a. Cetățenii în totă puterea cuvântului cu îndatoriri și drepturi egale și nu cetățenii de clasa a doua...“

„Adevărat, că ne pare foarte rău de speranța, ce-o exprimă „Bud. Hirlap“, că Șvabii n'astéptă nimic mai cu dor, decât ca generația lor „faimoșă“, care vorbește încă nemțesce, să móră curând, ca să facă loc unei generațiunii, care nu maisimte decât unguresce.

„Din această plăcută amăgire trebuie să deșteptăm pe „Bud. Hirlap“ fără cruțare, căci poporul nostru nu se gândesce de loc de a se stinge. Se pôte, ca o generația a noastră să fiă în privința spirituală schilodită și ofilită, fiind oprită de a se cultiva în limba maternă, dér printr'asta nu se va suprima simțimentul german și al comuniunei noastre cu poporul de cultură germană.“

„Torontaler Zeitung“ replică la bérfelile fôiei șoviniste, dicând între altele:

„Noi să germanisăm? Pe oine? Pe Sărbi și pe Români, ori chiar pe Maghiari? Nu suntem noi cetățenii ai Ungariei și nu posedem noi, ca Germani ai statului ungar, drepturi garantate? Ce vré dér fôia? Să denunțe?“

„Ei bine, noi n'avem a ne teme de procuror, fiind-că nu comitem ilegalități... O fôia din capitală ar trebui să aibă cunoștință de legea de naționalitate și ar trebui să scie judeca ce e drept și nedrept...“

La alt loc dicé „Torontaler Zeitung“:

„Avem noi vr'o cauză a nu voi să fim Germani? Nu suntem din contră îndreptățiți de a fi mândri pe limba noastră...“ Despre această s'a convins o mare parte a Germanilor din Bănat și în urma aceste ei au început în fine a pune ceva preț pe sine înșiși și pe limba lor maternă.“

În apărarea lor atât „Grosskikindaer Ztg.“ cât și „Torontaler Ztg.“ atrag atențiunea la o împrejurare foarte caracteristică.

În același număr, unde „Budap. Hirlap“ dă alarmă, că Șvabii se germaniséză și apéléză la procurorî, ca să scape patria de pericol, se publică un articol, în care, după ce se vorbește de „Habsburgi“ și se afirmă, că „în sufletul masselor mari s'a sdruncinat și s'a slăbit încrederea în norocul Habsburgilor și credința în bunătatea mânei lor conducătoare și în succesele activității lor, „Budapesti Hirlap“ scrie din cuvânt în cuvânt:

„Toate speranțele, ce s'au nutrit în palatul din Viena și de cercurile conducătoare, s'au stins. Majestatea Sa însuși și-a jucat deja toate tromfurile, — el a încercat a fi tare și slab, a decretat staterii, a lăsat să fiă duși soldații în contra cetățenilor și a mers până la o astfel de tréptă a deșosirei, încât a renunțat la ori ce influință conducătoare și jôcă un rol mic fără de nici o inițiativă, înăuntru însă și-a dus propria vadă fără de nici un folos la tērg pentru influințare politică.“

În legătură cu aceste espectorațiunii ale lui „Bud. Hirlap“, cari n'au nimic comun cu sentimentul dinastic, amintitele foi germane fac observările lor sdrobotore.

„Grosskikindaer Ztg.“ dicé:

„Un diar (B. Hirl.), care vorbește în astfel de termeni de regele nostru, n'are dreptul, ca nouș, cetățenilor germani ai patriei ungare, cari eu împlinim datorințele noastre cătră monarhul nostru ca și cătră patria noastră întotdeauna, să ne dea lecțiuni în patriotism...“

Ér „Torontaler Ztg.“ esclamă:

„...Și această fôia, care vorbește astfel despre regele nostru iubit, strigă după procuror, pentru-că patru foi provinciale germane cultivă iubirea cătră patria, rege și cătră limba maternă germană! Să ne mai ocupăm noi cu această fôia, care ofenséză în mod infam chiar și pe Majestatea Sa, senu să atragem atențiunea procuraturii asupra aceste fôii? Pentru ca să facem această trebură să avem caracterul patrioților patentăți internaționali!“

Cele patru foi germane, cari luptă pentru dreptul limbei materne și pentru naționalitatea Șvabilor, sunt cele două sus numite, apoi încă „Ungarisch-Weisskirchner Volksblatt“ și „Süd-ungarische Bürgerzeitung“, care apare în Timișoara.

Războiul din Africa sudică.

Generalul englez Buller a trimis Sâmbătă o telegramă, în care dăce: „Trei poziții am cucerit, însă cea mai puternică este încă îndărăt.” Cuvintele acestea arată în scurt, situațiunea de pe câmpul de război în Natal.

Luptele lui Warren.

Am spus ieri, că luptele decisive între Buri și Englezi s'au început deja pe la finea săptămânii trecute. Pentru mai buna pricepere a situațiunii vom adauge următoarele.

Generalul Warren, înaintând, voia să ocolască pozițiunea de luptă a Burilor de lângă valea Wenterspruit, pentru-ca să ajungă la Acton Homes, de unde spre Ladysmith duce un drum direct. Buller își făcuse planul, ca trecând peste Potgiertesdrift, să înainteze spre Colenso, ca, ocolind munții Onderbrock, să meargă la sud spre Ladysmith și aici dinaintea orașului să se întâlnească cu Warren.

Warren a început Sâmbătă înaintarea contra Burilor și de-atunci a stat în continuă luptă cu inamicul. Lupta a fost atât de înfocată și desperată, încât și ierba s'a aprins sub picioarele soldaților săi, așa că Englezii au înaintat prin flăcări, cucerind câte-va cote de dealuri mai mici, pe cari Burii le apăraseră din depărtare cu tunurile. Warren însă cu toate acestea a dat înainte și din trei poziții i-a și respins pe Buri, ajungând aproape de Acton-Homes. Pozițiunea cea mai însemnată a Burilor se află spre nord-vest dela Trikard-drift vis-à-vis de Acton Homes pe munții Spion, cari pădese căile, ce duc spre Ladysmith. Cu această pozițiune Warren nu s'a putut măsura încă până acum. Dincolo de riul Weeters, în susul căruia înaintează Warren, se află spre est șira muntelui Maria, în vârful căruia Buri ocupă pozițiune însemnată. Până când Warren nu va fi ocupat aceste două poziții, el nu poate să se laude c'un rezultat mare. Sôrtea înaintării lui se așteaptă în tot momentul să fie decisă.

Despre sine însuși Buller nu scie să spună aproape nimic, — fapt, ce a produs mare neliniște la Londra, căci numai zilele trecute sosise scirea, că generalul bur Schalk-Burger a reținut pe Buller sub munții Onderbrock, condamnându-l de-oamidată la neactivitate. În munții Onderbrock, cari la nord ajung până la Ladysmith, ăr la sud se întind în jos până la Tugela, Burii au poziții atât de tari, încât Buller nu poate învinge cu ele. El, după cum se spune într-o telegramă sosită la Londra dela corespondentul unei foi, dăce că nu va înainta, până când Warren nu va face progrese mai departe, ci continuă a ocupa flancul stâng al inamicului, pentru-ca Warren să pôtă lupta liber și grabnic în contra flancului drept al Burilor, care cade spre Acton-Homes. De aici se vede, că pentru Buller „strugurii sunt prea acrii.”

Duminecă seara s'a anunțat, că Warren crede mult în succesul operațiunilor lui. El e foarte precaut însă, căci a ajuns într'un teren primejdios, și bucuos ar mai jefi cinci zile pentru întreprinderea sa îndrăznită, numai să nu pună în joc sôrtea și viața trupelor sale. Se asigură, că spitalul taberei se află în Coventry-farm și că e înșesat cu răniți. Se vede dăr, că Englezii au avut pierderi mari în lupta de Sâmbătă.

Impăratul Wilhelm despre Buri.

„Berliner Montagszeitung” anunță, că la recepțiunea landtag-ului prusian, împăratul Wilhelm a lăudat foarte mult pe Buri și tactica lor succedă, căci ei fără baionetă și sabi și numai cu pușca în mână, sciu să se lupte atât de bine cu Englezii. Impăratul regretă căderea multimei de oficeri englezi.

Americanii pentru Buri.

În opera din Washington s'a arangiat în 21 l. c. un mare meeting pentru Buri, la care au fost de față mai multe persoane distinse printre cari și câțiva membri ai Congresului. S'au rostit discursuri și s'a primit unanim un proiect de rezoluțiune, în care se dăce, că republicele din Africa-sudică

trebuie să fie libere și independente. Președintele Mac Kinley e provocat să ofere intervențiunea lui în favoarea păcii.

Meetinguri de felul acesta s'au ținut și în alte părți ale Americii.

*

Se vestesc din Atena, că acolo simpatiile pentru Anglia au luat un adevărat caracter politic. S'au celebrat în mai multe orașe servicii funebre pentru Englezii căduți pe câmpul de luptă în Africa de sud. În cercurile diplomatice din Atena se urmăresce cu atențiune această mișcare anglofilă.

SCRIRILE DILEI.

— 10 (22) Ianuarie.

Fasiunile de dare. Atragem atențiunea cătitorilor noștri, că până la 31 Ianuarie st. n. sunt a-se preda la oficiul de dare orășenesc fasiunile pentru darea de câștig classa III și IV, apoi fasiunile pentru darea pe dobândile de capital, precum și fasiunile asupra datoriiilor intabulate pe case și moșii. A se vedă și publicațiunea primăriei apărută în „Gaz. Trans” nr. 287 din 1899. Blanchetele de fasiune se pot căpăta la oficiul de dare orășenesc. Aceste după umplerea esactă a rubricilor, sunt a-se preda până la 31 l. c. st. n.

Emigrările din comitatul Treiscaunelor. Reuniunea industrială din comitatul Treiscaune și-a ținut adunarea generală în 14 Ianuarie n. sub presiunea fișpanului Potsa. Raportul secretarului, cetit cu ocaziunea această, prezentă o statistică cu privire la emigrările din acel comitat în România în ultimii 4 ani. Anume din 1895 până la finea anului 1898 au emigrat în România 35.930 persoane; dintre emigranți însă s'au reintors în patriă 33.204 și numai 2726 nu s'au mai reintors. Intre aceștia 1299 sunt bărbați, restul femei și copii. Dintre bărbații, cari au emigrat în România fără a se mai întorče 389 sunt industriași, 29 economi, 655 țilieri, 163 servitori, 63 păstori. Dintre femei, 804 sunt trecute de 20 de ani, ăr 141 mai tinere de 20 de ani. Din aceste cifre apare, că 90% dintre emigranți de obicei se reintorc în patriă și numai 10% rămân în România. E de observat, că pe lângă indiviții cuprinși în cifrele acestea, au mai emigrat unii și fără pașaport. Numărul acestora s'a constatat pe cât s'a putut constata, cu 298 bărbați și 167 femei în decurs de patru ani.

Turburări în comitatul Ciucului.

Eri diminată au plecat din Brașov trei companii de infanteriă la Csik-Szent-Imre în comitatul Ciucului. Se vorbește, că cu ocaziunea comasării țărării seculi s'au opus autorității și inginerilor însărcinați cu executarea lucrărilor și că s'ar fi produs o turburare serioasă, în urma căreia s'a vărsat și sânge. Acele companii din armata comună, cari au plecat de aici, au fost reclamate se dăce de către administrațiune pentru restabilirea și susținerea ordinii. Date sigure lipsește încă până acuma.

Din Gotha primesce „Kölnische Zeitung” următoarea telegramă: Copila de curând născută a moștenitorului tronului român a fost botezată ađi în capela rusească a castelului de Friedenstein după ritul ortodox.

Dela teatrul național din București. Pentru reintrarea d-sorei Agata Bărsescu la teatrul național, între 18 și 20 ort., se studiază piesa: „Sappho”, de Grillparzer. D-ra Bărsescu va juca pe „Sappho”, ăr celelalte roluri vor fi ținute de d-nele Marieta Ionașcu și Mihăilescu și de d-nii I. Petrescu și V. Leonescu. Immediat după reintorčerea d-nei Aristița Romanescu se va pune în studiu și piesa: „Emilia Galotti”, cu damele Romanescu și Bărsescu în rolurile principale.

Inundații. O telegramă din Giurgiu anunță, că de alaltăeri orele 8 dimineta până eri dimineta, Dunărea a crescut cu 22 centimetri. Apele cresc neincetat și sunt temeri, că orașul va fi inundat. D-l prefect Dimitriu, împreună cu primarul Giurgului,

au luat grabnice măsuri pentru ca digul ce apără orașul să fie înălțat. Mai multe sate din județul Vlașca de pe malul Dunării au fost inundate. Sătenii au fost salvați și duși pe locurile mai înalte.

Nouă tunuri cu repetițiă. O scire de senzațiă ne aduc foile din Budapesta. Un mașinist, care lucrează acolo, a inventat un sistem nou de tunuri, cari în ceea ce privește răpezițiunea manipulării întrec tunurile de până acum ale tuturor puterilor. Principalele avantagii ale nouelor tunuri constau în aceea, că se pot așeza și îndrepta la țintă ușor și sigur. Ele nu au lipsă să stea pe teren plan, unde sunt atât de espuse bombelor adversarului, ci pot să fie așezate pe ori-ce teren neegal, ba chiar și pe cōstele dealurilor, căci după descărcare ele nu se mișcă dela locul lor. Intre avantagiile nouelor tunuri mai sunt a se uumera și alte împrejurări, anume: tunul se pōte așeza în ori-ce direcțiune, fără a trebui să se mișce partea dindărăt a lui; transportarea dintr'un loc în altul se face mai ușor, decât la tunurile de ađi; îndreptarea la țintă și descărcarea noului tun se pōte face prin un singur om, fără nici un alt ajutor, pe când la mănauarea tunurilor de ađi se recer trei omeni. Inventatorul se numesce Rudolf Marachi.

Pentru „Casa Națională” au mai incurs, după cum ne comunică d-l secretar al Asociațiunii, următoarele contribuiri ca rēscumpărare a felicitărilor de anul nou: George Pop de Băsesel, proprietar Băsesel, cor. 20; Dr. Iancu Mețianu, proprietar Zărnesci, corone 10; Candin Scuiu, Măgina, cor. 2; Maria Cosma, Vașcău, cor. 1; Anțița Pop, Beiuș, cor. 1; Francisc Peter, Băița, cor. 2. Suma totală a contribuțiilor face cor. 669.10.

Jurisdicțiunea juraților în Siberia. Ministerul de justițiă rusească plănuesce introducerea în Siberia a curților cu jurați pentru judecarea crimelor. Această încercare de a moderniza Siberia produce o foarte bună impresiune în lumea politică europeană.

O manifestațiune anti-engleză. Șeful partidului egiptean, Mustapha Bey Kiamil, ținū în fața mai multor mii de persoane o cuvântare stigmatizând ocupațiunea engleză; această cuvântare a fost salutată cu aplauze din partea celor prezenți. Mustapha Bey Kiamil, caracterisând aspru politica engleză, dăce: „Noi trebuie să ne ridicăm, spre a elibera patria noastră de epittropii nechiămați. Să ne ridicăm, să întrebuițăm toate mijlocele, ca să dobândim independența noastră. Să scie lumea, că simțim domnia străină ca o rușine”. Cuvântarea a făcut Arabilor, cari erau afară din grădină, un efect foarte puternic, așa, încât ei demonstrară în contra Angliei cântând cântece patriotice.

Grevă și lipsă de cărbuni. În Austria muncitorii unui mare număr de mine de cărbuni s'au pus în grevă. Numărul greviștilor s'a urcat la vre-o 82.000 și agitațiunile se continuă în dimensiuni tot mai mari și mai periculoase. Causa este a se căuta în împrejurarea, că muncitorii nu sunt mulțamiți cu plățile și o învoelă între ei și proprietarii, pe lângă toate încercările de până acum nu s'a putut mijloci. În urma această a început a se simți o mare lipsă de cărbuni în totă Austria; mai multe fabrici mari au fost silită chiar să-și sisteteze lucrările din cauza această. Guvernul austriac s'a văduț silit a apela la ajutorul ministrului unguresc de comunicațiune, rugându-l să permită a duce din Ungaria cărbuni cu prețuri mai reduse. Ministrul ung. și-a și dat învoirea, dăr această îi cam costă pe cetățeni, deore-ce prețul cărbunilor a început a se urca și la noi în mod simțit. Deocă greva, care dă de dă ia mai mare avânt, va continua, lipsa de cărbuni amenință a pricinui o adevărată crisă pentru fabrici și peste tot pentru industria austriacă.

Noul ambasador german în București. Ex. Sa d-l de Kiderlen-Walcher, noul ministru plenipotențiar și trimis estra-

ordinar al Germaniei la București, a fost primit Duminecă, la orele 12 din dă, în audiență solemnă de M. S. Regele Carol cu ceremonialul obișnuit. Ex. Sa a remis Regelui scrisorile sale de acreditare.

Pentru masa studenților dela școlile medii și superioare din Brașov au intrat următoarele contribuiri:

a) Dela d-l Andrei Truca, preot Simeria 4 cor., d-l R. R. din Simeria 4 cor.

b) lista Nr. 9 (colectant Onor. Domn paroch din Satulung Alexe Verzea) cu totul 96 cor., și anume: Alexe Verzea 10 cor. (anual), Nic. G. Popa 25 cor., Radu Petcu 10 cor., Radu Tocitu 10 cor., Romul Verzea preot 2 cor., I. Țței 1 cor., Savu Luca invetător 2 cor. (anual), I. Jinga 3 cor., I. R. Butu 2 cor., I. Poppa Nițu 2 cor., I. Păltănea 2 cor., I. Tărași 2 cor., G. G. Median 2 cor., Alexe Median 1 cor., Radu G. Aldea 4 cor., Dum. Proca 4 cor., G. Aldea 2 cor., George T. Median 2 cor., I. Median 1 cor., Eremiă Bodeanu 1 cor., dōmna Rafta P. Mitrea 2 cor., Petru Mitrea 2 cor., I. Irimie Bodeanu 2 cor., Vasile I. Tărași 2 cor.

Direcțiunea școlilor își exprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile și pioșe daruri.

Congres agricol bulgar. I-se scrie „Timpului” din Sofia, că s'a decis la Plevna un congres agricol, al cărui program este îndreptat în contra introducerii dijmei. Congresul, la care iau parte vre-o 500 de agricultori, are de scop fondarea unei ligi agrare bulgare, care va avé ca misiune apărarea intereselor agricultorilor principatului.

Serviciul maritim român. Direcțiunea serviciului maritim român a încheiat o tabelă comparativă a veniturilor și cheltuelilor în anii 1896, 1897 și 1898.

În anul 1896 cifra totală a cheltuelilor este de 1.681.238 de lei și 84 de bani, ăr totalul veniturilor este de 437.002 lei și 51 de bani. Deficitul atinge cifra de 1.244.286 lei și 33 de bani.

În anul 1897 cifra veniturilor este de 1.053.730 de lei și 92 de bani, ăr a cheltuelilor 2.529.610 lei și 49 de bani. Deficitul este 1.475.879 de lei și 57 de bani.

În 1898 veniturile sunt de 2.827.184 lei și 78 de bani, ăr cheltuelile lei 3.023.509 și 17 bani. Deficitul aparent este de 196.324 de lei și 39 bani, dăr nici acesta nu constituie un deficit, căci direcțiunea depune pe fă care an la Casa de depuneri câte 475.000 lei spre formarea fondului pentru asigurarea vapoarelor, cari se trec la cheltueli.

În 1899 veniturile serviciului au crescut și mai mult, din cauza mărirei numărului vapoarelor și mărire a traficului de călători și mărfuri pentru Constantinopol, prin înființarea espreselor pentru Orient.

400 de acușati. Epilogul „briganțagiului” din Sardinia se va începe în curând înaintea tribunalului din Sassari. În acest proces sunt 400 de acușati și 2000 de martori, ăr actul de acușă se estinde pe 80 volumuri. Dintre acușati cel mai de frunte este femeia Serra Sonna, o figură din povești și romane sensationale. Schimbându-și portul femeia și îmbrăcându-se ca bărbat, a străbătut cu pușca la umăr intrăga țară îmbărbătând pe brigantii, cari o numiau La reine (regina). Al doilea acușat principal este preotul Jadine, apoi un primar, un proprietar de pământ, un croitor, un advocat, un medic, c'un cuvânt lamura societății din Sardinia. Abia este familiă pe insula intrăgă, care se nu fă interesată în acest colosal proces. În multe comune procesul e considerat ca doliu național, femeile îmbracă vestmiute de jale, preoții arangeză conductorii și toți își dau silința să iese nevinovați terorisând martorii.

Ancheta pentru colonisări.

(Sedintiă a patra.)

Duminecă s'a intrunit ărăși ancheta, ca să-și continue desbaterile. La ordinea zilei cel dintăiu a luat cuvântul

Bartha M.: El are mare încredere în acțiunea guvernului. Său că e vorba de colonisare, său de parcelare, ori de altceva, acțiunea e la loc, dăcă se tracteză de a-se aduce un serviciu cauzei naționale maghiare

Bartha se provoacă la „tendințele de restituire ale naționalităților“, care cuprind în sine „un mare pericol pentru Maghiari“ și se miră, că dintr-o parte cestiunea e ocolită cu atâta grijă.

El combate înainte de toate pe aceia, care nu așteaptă succese pentru cauza națională maghiară dela colonisări. Colonizarea trebuie să susțină superioritatea de rasă a Maghiarilor atât în privința materială, cât și intelectuală. Citeză exemplul coloniei din Cojocna, unde după iobăgia „Valahii“ au ajuns la proprietăți de câte 20—30 jugere, pe când Maghiarii au rămas muncitori de mine, ér când lucrurile în mine au încetat, Ungurii au ajuns la sapa de lemn și au devenit ȕilerii Românilor. În colonia din Șermaș (Câmpia) superioritatea maghiară din Vesprim atrage la sine elementul român (?)

Cere să fie colonizați Maghiari de aceeași religie, căci pe aceștia îi așteaptă o singură biserică și o singură școală. Coloniul să capete atâta pământ, încât să aibă și drept electoral.

Pe Bartha îl outremură și îngrijesece *sörtea Ardealului*, pentru care *vecinătatea României este atât de periculoasă*. Institutule de bani românești, ȕice, sunt tot atâtea organe naționaliste (Strigări: Așa e!) Față de aceste bănci institutele maghiare de bani trebuie să emuleze pe teren. Bartha se provoacă la comunitatea religioasă între Români ardeleni și cei din România și ȕice, că în școlile din România s'a înrădăcinat convingerea, că Ardealul până la Tisa, pe baza dreptului istoric, este al României. Cere bani pentru colonisări.

Asboth sbicuesce capitalismul, căci decât banul va ajunge la domnia în Ungaria, prin această se va introduce și domnia străină. Schiȕeză starea tristă economică a Ungariei.

Au mai vorbit *Fellner, Emödy și Baros*, care accentură pericolul dispariȕiei clasei proprietarilor maghiari mijlocii.

In ședința de *Lună* ancheta și-a continuat desbaterile. Cu ocazia această s'a accentuat de unul din membri, că nu este corect *a-se turbura naționalităȕile*; altul ȕise, că din punct de vedere de naționalitate colonii n'au putut rezolva până acum problema acestei politici: *maghiarizarea*. S'a mai accentuat, că Maghiarul trebuie să devină cu ori-ce preș superior în toate privinȕele, căci numai lui îi compete domnia pe toate terenurile în Ungaria.

De aceea politica de colonizare, întru cât servește acestui scop, trebuie urmată ori câte jertfe ar pretinde, — ȕic șovinismul șȕăȕii de frigurile maghiarizării.

Dela societatea „Petru Maior“.

Am primit „Raportul anual al societăȕii de lectură „Petru Maior“ din Budapesta pe anul administrativ 1898—99“. Acest raport, redactat de președintele de atunci al societăȕii, d-l Nicolae Sulică, aȕi profesor la școlile române din loc, este însoțit de-o interesantă introducere, prin care indică principiile, de care trebuie să fie condusă societatea. Reproducem din această parte a raportului următoarele:

...Voesc, și încă ou tot din adinsul, să accentuez și de astă-dată scopul existenței și activității acestei societăȕi, scop, ce se reasumă de regulă în pregnantele cuvinte: *cultură literară și cultură socială*, căci societatea „Petru Maior“, ca societate, e per eminentiam literară.

Scopul social, înțeleg propagarea spiritului de colegialitate, spiritului de corp și a principiilor culturai sociale de aȕi peste tot, societatea fiind compusă din membri cu cultura socială recerată, totdeuna și-l'a ajuns în măsură mai mare sau mai mică. Acastă favorabilă constatare o putem face cu conșcința liniștită și referitor la anul, de care stăm să ne despărțim...

Cu un deosebit succes însă și-a manifestat societatea noastră tendințele-i de concentrare și consolidare socială și în altă direcȕiune, nu numai în sinul său, ci și în afară de cadrele sale. Societatea „Petru

Maior“ a înțeles deja din capul locului, că unul din cele mai eficace mijloce pentru promovarea intereselor sale este tocmai întreținerea de raporturi sociale directe cât mai intesive cu marele public român, în special cu colonia română din Budapesta. Drept aceea dela început a și pus la cale o serie întrăgă de conveniri sociale: serate, concerte, baluri etc., ér curentul inaugurat în această direcȕiune a și fost încununat cu deplin succes mai mulți ani de arândul, când apoi acum vre-o ȕeee ani, intervenind împrejurări nefavorabile pentru societate, nisuițele societăȕii în direcȕiunea indicată mai sus au trebuit să rămână câțva timp fără nici un rezultat, până ce în fine firul întrerupt timp apröpe de un deceniu a putut fi reluat din nou acum vre-o patru ani.

A urmat apoi éráși un an nefast pentru societate, anul în care i-s'a suspendat activitatea și în care în chipul aceste tendințele sale de a întra în relaȕiuni cât mai intime cu societatea românească, și-le-a vȕtut din nou zadarnice. Acum un an, după reactivarea societăȕii, a fost din nou reluată seria convenirilor sociale și încă ou astfel de succes moral, ca și material, care îndreptăȕia pe ori și cine să prevadă aceeași reușită și pentru anii viitori. Și de fapt succesul seratei literare-musicale arangiate și anul acesta sub patronatul Il. Sale D-lui Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen în 4 Maiu st. n., a satisfăcut pe deplin așteptările tuturor.

Principiul observat deja de mai înainte, dér aplicat cu deplină conșcință mai ales anul acesta, a fost, ca tocmai în urma nisuițelor societăȕii de a se stabili raporturi directe cât mai intime între sine și societatea românească, publicul român din nemijlocita apropiere, colonia română din capitală, să nu asiste la astfel de ocașii ca simplu spectator său auditor, ci întru cât se pöte să i-se asigure și acestui public un rol cât mai activ. Acesta este motivul, că societatea a căutat și de astă-dată mai mult de cât ori și când se recurgă la concursul prea graȕios al drăgălașelor noastre domnișore din Budapesta. A făcut-o această societatea în firma speranșă, că pe calea această, prin o harnică conlucrare, va ajunge mai ușor la rezultatele intenționate.

(După ce vorbește de succesul seratei din anul trecut și de căldurosul sprijin, ce l'a primit din partea publicului român budapestan, continuă astfel:)

E însă al doilea punct ce asemenea și-l'a preoisat și designat societatea drept scop final, și în care are să fie concentrate stăruințele membrilor societăȕii, înțeleg o intensivă activitate literară românească în toate ramurile sale, căci condiȕiunile și factorii acomodați totdeuna au existat, și pöte numai neînțelegerea superiorității acestui moment a făcut, ca societatea să nu pöta presta totdeuna și în direcȕiunea această atât, cât ar fi putut și așa cum ar fi trebuit să presteze. Societatea „Petru Maior“ tocmai în urma condiȕiunilor sale favorabile interne și externe, și tocmai pentru-că la noi, în țerile de sub coröna sf. Stefan, nu există nici un centru activ literar, ar trebui să fie un fel de *academiă* în miniatură, de unde decât n'ar fi să se dea direcȕiune, ar trebui să iasă cel puțin aceia, care vor avé să pöte mai târȕiu stéguil literaturii și științei noastre și eventual să dea chiar direcȕivă.

Cap-d'opere literare său științifice nu așteptă încă nimeni dela societatea „Petru Maior“, dér așteptă ori și cine o muncă conșcințioasă dela fă-care membru al ei, în specialitatea sa, și acesta atât în interesul general al literaturii noastre, cât și în interesul bine înțeles al membrilor societăȕii. Acastă conșcințioasă muncă în sfera restrinsă a societăȕii noastre ar fi să-i servescă fă-căruia drept un buu exercițiu și drept o tréptă introductivă-pregătitoare pentru activitatea științifică literară de mai târȕiu. Societatea „P. M.“ are să fie școala, unde cei în primul rând chemați cunoscințele căștigate la institutele superiöre vor învășă să le prelucre și să le întocmescă pentru trebuințele poporului român, pentru-ca cu atât mai ușor să pöta presenta

în urmă publicului român fructul muncii și studiilor lor în formă sistematică și limbagiul cuvenit. Acesta este și trebuie să fie *idealul literar* al societăȕii noastre! Așa i-au înțeles fundatorii ei chemarea și în sensul acesta au indicat ei mersul activității celor ce o compun, întru realizarea acestui ideal.

(Aci autorul constată, că în sensul acesta a lucrat societatea în anul expirat, apoi continuă:)

O cestiune de o importanșă capitală, ce nu o pot lăsa neamintită la acest loc, e cestiunea „*Almanachului*“, care stă în cea mai intimă legătură cu principiile literare relevate mai sus și care au să fie de aci înainte stéua conducătoare în activitatea literară a societăȕii „Petru Maior“. A fost o idee salutară și așa ȕicönd învorită direct din necesitatea deja de mult accentuată a unei manifestări publice literare și din partea societăȕii noastre, — ideea edării unui Almanach; a fost cu alte cuvinte un postulat intelectual al societăȕii noastre de a-și avé un organ literar propriu al său, postulat ce a fost categoric codificat și într-unul din paragrafii regulamentului nostru. Și decât până acum trup nu s'a făcut această idee, care ar fi să formeze prima verigă în rolul public literar, ce ar trebui să-l aibă societatea „Petru Maior“ în viața noastră culturală, motivul a fost parte situaȕiunea materială nefavorabilă a societăȕii, parte apatia și lipsa de însufleșire a membrilor. Anul acesta comitetul și mai ales comisiunea literară a căutat să oblescă drumul pentru realizarea acestei simȕite dorinșe și necesități, și speranșă noastră firmă este, că cei ce vor veni după noi, opera începută o vor duce în îndeplinire, și așa în curând toți căȕi s'au identificat vre-odată cu interesele și scopul societăȕii, vor avé plăcuta ocașie să vadă realizat cel puțin în parte idealul atător generaȕiuni...

În partea spocială se arată, că averea societăȕii s'a sporit în cursul anului cu 211 fl. 49 cr., numărând în total 6111 fl. 92 cr. Membri au fost 59 ordinari, 35 onorari și 36 fundatori. E peste măsură trist, că din numărul total de vre-o 200, la care se evaluează universitarii români dela facultăȕile din Budapesta, abia 59 sunt înscriși între membrii societăȕii.

Dare de sémă și mulțamită publică.

La colecta inițiată de comitetul Reuniunii femeilor române pentru îmbrăcarea fetițelor sêrace, s'au făcut următoarele contribuiri:

Filiala Albina fl. 25. Iulius Pop, comerciant fl. 10. Elena Mocanu fl. 10. Elena A. Popovici fl. 8.

Câte 5 fl.: Petru Nemeșiu, Vilma G. B. Popp, Stefan A. Popoviciu, Tache Stănescu, Maria G. Stănescu, Laurențiu Maximilian, Maria de Steriu, Dr. Eugen Meșianu, Dr. Nicolae Mănoiu, Zoe Damian, Elena Săbădeanu, Efrrosina Avrigeanu.

Câte 3 fl.: Agnes Dușoiu, Maria Dr. Baiulescu, Irina G. Birea, Nicolae de Șustai, N. N., Elena Safrano, Ioan I. Ciurou, George Chelaru, Petru Pop jude, Ioan N. Bidu, Maria D. Manole, Eisenstein prin G. Navrea.

Câte 2 fl. 50 cr. Maria Burduloiu, Octavia Mazuhi.

Câte 2 fl.: Maria N. Dușoiu, Susana Laszlo, Catinca Pușcariu, Elena Blebea, Elena Blaga, Elena B. Baiulescu, Frații Mihalovici, Eremias Nepoșii, Luisa Popescu, Bălașa Biebea, Nicolae Fizeșianu, Virgil și Victoria Onișiu, G. Popovici, Sterie Stinghe Dr. Valerie Branisoc, Maria Zănescu, George Șerban, Sofia Enghirliu, Maria Lupan, Iuliana Androne, Maria I. Munteanu, Viola Goldi, Zoe Petric, Surorile Wagner, Virginia Vlaicu, Elena Voina, Elena Moldovan, Maria D. Stinghe, Paraschiva Dariu. — Maria Precup 1 fl. 70 cr.

Câte 1 fl. 50 cr.: Gregoriu Maior, Ioan Socaciu, G. Vătășan, Elvira Navrea.

Câte 1 fl.: Elena N. Ciurou, Agneta Socol, Iuliana Lemeny, Susana I. Popovici, Emilia Sanciali, N. N., Dumitru Pascu, N. N., Ioan Spudercă, Traian H. Pop, N. N., Maria Maxim, Ecaterina Rădulescu, A. Banciu, Perce, Ludovica Pop, Maria Popes, Sofia Senușă, Maria Onoiciu, Elena Gärtner, Maria Nastase, Mihai Russu, Tina Bogdan, Mința Coliban, Maria D. Muntean, Maria Ciortea, Elena Fl. Prejmorean, Elena A. Refta, Maria Băncilă, Efrrosina Popescu, Ioan Gămulea, Polixeni Ilasievici,

Teodora Literat, Elena Russu, Reveica St. Găitan, Elena Brancöu, Paraschiva Bădișoi, Alexandrina Danelopol, Maria Branisoc, Catinca Popovici, Amalia Chiffa, Ecaterina Furnică, Emilia Aron, Ecaterina Orghidan, Paraschiva Orghidan, Paraschiva Haler, N. N., Paraschiva Lupan, Marina Popovici, Simion Todor, Rebi Chiconban, Elena Bogdan, Valeria Stoicovici, Carolina Teclu, Lucreșia Lupan, Maria Furnică, Reveica Neguș, Marina Băcic Cămpean, Elena N. Puiu, Caterina Urzică, Reveica Neguș, Elena Marcea, Andrei Bărsan, Marina Mirica Pulpaș, Paraschiva R. Spudercă, Vasile Baboi, Sorica Cămpean, Maria Roncea, Maria Stinghe, Florea Pernea.

Câte 50 cr.: Elenă G. Ioan, X, Caterina Moise, Paraschiva Notaru, Stăncuța Mășgărean, Paraschiva N. Roncea, Eleftera Alesiu, Paraschiva M. Căpășină, Reveica Morariu, Maria Bebu, Elena Preșmereanu, Maria Stefan, Paraschiva Vlaicu, Reveica Zărnovean, N. N.

Din suma colectată de fl. 296. 20 cr. s'au împărțit haine și încălșăminte la 39 de fetite sêrace, la 2 vȕduve s'au dat câte 2 fl. și unei familii scăpătate 4 fl.

Subscrisul birou al Reuniunii femeilor române în numele Comitetului și în unele sermanelor fetițe împărțășite cu haine, exprimă P. T. public, ce a binevoit a contribui, sinceră mulțamită.

Asemenea se exprimă mulțamită publică Domnilor Simay, Weber, Schütz, Theis et Marton și Spudercă et Temesváry pentru obiectele, ce au binevoit a le trimite pentru îmbrăcarea fetițelor sêrace.

Brașov, 10 (22) Ianuarie 1900.

Agnes Dușoiu, Lazar Nastasi,
presidentă, actuar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 23 Ianuarie. Lui „Daily Telegraph“ i-se telegraféază din Reusburg cu data de ieri, că *Burii* — din cauze necunoscute — *au început pe întreaga Uniă de luptă un foc estraordinar din puscă*, care a durat într'una apröpe o oră.

Din lagêrul dela *Spearman's-Kamp* se anunșă, că artileria generalului *Warren* a început ieri diminișta un foc vehement din tuuri, dér încurând l'a oprit, deöre-ce *Burii* nu au răspuns.

Londra, 23 Ianuarie. Agenșă „Reuter“ a primit ieri după amiașii o telegramă, în care se asigură, că *Burii au impresurat pe Englesii la riul Tugela și i-au cuprins între doué focuri mari de tunuri-Maxim și de puscă*. În urma această *Englesii au fost siliți a-se retrage și a părăsi toate poziȕiunile ocupate până acum*. Englesii s'au retras pe țermul contrar al riului Tugela. *Pierderile Englesilor sunt foarte însemnate*.

Londra, 24 Ianuarie. Oficiul de rêsboiș desminte scirea despre înfrângerea lui Buller și a intrării lui Dundonald în Ladysmith.

Bruxella, 24 Ianuarie. Agentul transvaalian declară *situaȕia armatei lui Buller ca desperată*.

Lorenzo-Marqueze, 24 Ianuarie. O luptă violentă decurge la Olivier Hoek între *Burii și 6000 Englesii*.

DIVERSI.

Cel mai bogat om. După împărșășirile ȕiarului „Washington Post“ cel mai bogat om în America este un senator cu numele Andrew W. Clark. Acesta e mult mai bogat decât toȕi aceia, despre care s'a susținut până acum, că ar fi bogătașii cei mai mari ai lumii. Clark s'a îmbogățit ca prin minune. Cu 32 de ani înainte de asta nu avea un singur ban. Cariera și-a început-o ca învășator, apoi se făcú conductor de omnibuse și în calitatea această își căștigă o sumă suficientă de bani pentru așî puté deschide o cerciumă la o mină de aramă. Ca cărciumar se îmbogățit atât de mult, încât după căȕi-va ani puté să-și cumpere o mină, care aȕi îi aduce un venit de 55 milioane dolari pe an. De aci înainte Clark a înaintat ca fulgerul și aȕi este proprietarul mai multor bănci, cai ferate, are patru fabrici de zahăr, o fabrică de cauciuc, care toate îi aduc venite colosale. El dispune și de-o admirabilă colecȕiune de tablouri, printre care arta francesă e förte bine reprezentată. Despre acest om, care e cel mai bogat în lume, se asigură, că în scurt timp se va stabili cu domiciliul în Paris.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri istorice.

Din cartea d-lui *Azentie Severu*, veteranelu nostru luptător dela 1848, intitulată „*Răspuns la cartea neagră*“, cu un bogat adaus despre arderea *Aiudului*, se mai pot căpăta esemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan*, fost prefect al Legiunii III în 1849—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„*Povestea unei corone de oțel*“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Coșbuc*, a apărut în editura librăriei *G. Sfetea* din Bucuresci și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria acesta ni-se arată oglinda viută a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădită cu numeroase portrete și ilustrații. Ea stă în legătură cu „*Războiul nostru pentru neatarnare*“ scris tot de d-l *G. Coșbuc*, așa că cine și-a procurat pe acesta trebuie să și procure și „*Povestea unei corone de oțel*“. Sperăm, că fruntașii noștri, înțelegând importanța acestor scrieri, vor stărui din răspuțeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela „*Tipografia A. Mureșianu din Brașov*“. „*Războiul nostru pentru neatarnare*“ costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „*Povestea unei Corone de oțel*“ 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din *istoria lumii*, „tălmăcită de praotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a D-rului *Th. B. Weltar* și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „*Deșteptării*“ din Cernăuți: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și *partea întâi*, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela *Tipografia „A. Mureșianu“* și esemplare din *partea întâi*, adăugând și pentru aceasta 5 cr. porto.

Zarandul și munții apusenți ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrații și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nemeul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„*Pintea Vităzului*“, tradițiune, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganol*. Cea mai completă scriere despre eroiul *Pintea*. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat *Pintea*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„*Țera noastră*“. Descrierea părților Ardealului dela *Mureș* spre miază-zi și valea *Mureșului*, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros aprețiată de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„*Românul în sat și la ôste*“ Acesta este ritul unei noue cârticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„*Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa*“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel *c. și r. Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului *Urs*, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a *Lissei*, cum și ilustrațiunea momentului eroicului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„*Preotul din Noieni*“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acestă interesantă narațiune privește evenimentele din 1848—49. Prețul 1 fl. (plus 2 cr. porto.)

Din *trecutul Silvaniei* legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui esemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

O carte valoroasă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlile române din Brașov. Cartea este intitulată: „*Caractere morale*, esemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popórelor vechi și moderne“. Acestă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagine, este o adevărată podobă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aprope cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vânzare la Tipografia „*A. Mureșianu*“, la librăria *N. I. Ciurcu* și la librăria *H. Zeidner* în Brașov.

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în totă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende sêu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acestă e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 800 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. 1.45 (cu posta fl. 1-60.) În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizătoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură escelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele seci și de senzație

Săpătorul de bani, comediă în trei acte localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrú să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoară, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Noapți de iernă novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Vięta după mörte, sêu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesce și deșertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Edițiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-căruia. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, sêu învățături pentru popor, de *Dr. George Popp*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dér și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de *G. Cătană*. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poesii populare din jurul Năsăudului, culesse de *Iuliu Bucnariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrănesce și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de *V. R. Butirescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cârticică cu balade populare, adevă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Popp*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opsaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Pă-răeanu*. Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

„*Preotul ca ministru al sacramentului penitenței*“, tractat teoretic-practic, prelucrat de *Arghirobarbu*, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul *Arghirobarbu* e cunoscut în literatura noastră cu autorul multor scrieri de valoare, mai ales bisericesce, între cari este a se numera și scrierea de față, care cuprinde un studiu aprofundat și denotă o bogată erudițiune teologică din partea autorului. Prețul unui esemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. plus 10 cr. porto.)

„*Amicul bun*“, colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scăpării din închisore) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„*Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popórelor* și aplicațiunea lor la națiunea noastră de *Ioan Clinciu* profesor în Bucuresci. Acestă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaiții iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranelu român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei atât și de favorabil aprețiată din partea țiarelor noastre. Conține vre-o 25 figurii în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

**CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.
se află de vânzare la**

Tipografia A. Mureșianu din Brașov. Acest Călindaru au intrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul foarte bine reușit al lui *Avram Iancu*. Urmază apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sărbătorile și alte zile schimbătoare, calculul sărbătorilor mai mari, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 luni, urmază taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competențele de timbre, măsurile metrice, țergurile corectate din Transilvania, Bănat, Țera un-gurască și Bucovina. În partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea războiului pentru neatarnare de *G. Coșbuc*; apoi „*Popa Stoica*“, poesiă de *Dim.*

Sz. 8044—899.
UKVI.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlknyi hatóság, közhírré teszi, hogy *Stinghe R. Nicolae* végrehajtatónak, *Eliu Ágoston* végrehajtatá szenvedő elleni 38 ft. 53 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbírószék) területén lévő Brassó város területén fekvő a brassói 2654 sz. tlkvbenu A † 2889 helyrszám alatti ingatlanak *Eliu Ágoston* illető felerészére 1342 forint 50 kiban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi január hó 29-ik napján d. e. 9 órakor a kir. törvényszék tlkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyamnak számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltó kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatnévzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szótá y-zar elismerényt átszolgáltatni.

Brassó, 1899. évi szeptember hó 29-én.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság

Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitul după *Smiles-Schramm*). *Doina*, în șanțuri (poesii) de *G. Coșbuc* etc. În partea higienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce se facă părinții, ca să-și ferescă copiii de orbiă; Cum se tracteze părinții pe copiii lor orbi; Bune sunt beuturile pentru copii? Urmază apoi partea economică: *Vitele roșii* (pinzga), de *I. Georgescu*. Despre gunoii, de *I. Georgescu*; *Sădirea pomilor*; *Hrana vitelor* (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe povețe prețioase și glume apoi anunțuri. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vândătorii primesc rabatul cuvenit*.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.85
Renta de corone ung. 4%	95.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	99.40
Bonuri rurale ungare 4%	94.—
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	161.60
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedina	139.50
Renta de argint austr.	99.80
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de aur austr.	98.95
Losuri din 1860.	138.56
Acții de-ale Băncei austro-ungară	131.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	186.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	133.95
Napoleoniori	19.21
Mărci imperiale germane	118.15
London vista	242.15
Paris vista	96.15
Rente de corone austr. 4%	98.75
Note italiene	89.75

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Ianuarie 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.20	Vând.	18.30
Argint român. Cump.	17.80	Vând.	18.—
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vând.	19.12
Galbeni Cump.	11.20	Vând.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	254.—	Vând.	—.—
Mărci germane Cump.	11.18	Vând.	—.—
Lire turcesci Cump.	21.40	Vând.	—.—
Scris. fone. Albina 202.—	Vând. 5%	203.—	—

Nr. 403—1900

PUBLICAȚIUNE.

Acei posesori de casă, care au clădit în anul 1899 un edificiu nou, se provocă a înainta la oficiul orășenesc de dare până la 10 Februarie a. c. foia de mărturisire despre venitul (chiria) casei.

Formulare pentru acest scop se pot căpăta la subscrisul oficiu.

Brașov, 17 Ianuarie 1900.

Oficiul orășenesc de dare.